

## VISIO-kaavan suunnitteluperiaatteiden hyväksyminen

Maakuntahallitus 25.08.2025 § 113  
253/06.01.00/2024

### Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se hyväksyy VISIO-kaavan suunnitteluperiaatteet, jotka ohjaavat kaavaluonnoksen laadintaa. Suunnitteluperiaatteet tarkentavat VISIO-kaavan tavoitteita, ja ne on laadittu laajassa vuorovaikutuksessa kaavan sidosryhmien kanssa.

### Strateginen lähtökohta

Maakuntaohjelma on lakisääteinen suunnitelma, jossa tarkennetaan maakunnan aluekehittämiseen liittyviä tavoitteita ja niiden toimeenpanoa vuosina 2022-2025. Pitkän aikavälin strategiaan linjauksiin perustuva maakuntaohjelma eli Uusimaa-ohjelma tavoittelee ekologisesti kestävää, taloudellisesti vastuullista ja sosiaalisesti oikeudenmukaista maakuntaa.

Vihreän, puhtaan siirtymän VISIO-kaava liittyy Uusimaa-ohjelman kaikkiin kolmeen painopisteeseen Ympäristöviisas, Menestyvä ja Onnellinen Uusimaa, ja edistää niiden toteutumista aluesuunnittelun keinoin, mm. helpottaen ja nopeuttaen mahdollisten vihreän siirtymän investointien sijoittumista Uudellemaalle. On tärkeää, että alueidenkäytön suunnittelu tukee maakuntaohjelmaan kirjattuja vihreän siirtymän, älykkään erikoistumisen sekä ympäristöviisaan maakunnan tavoitteita. Samalla se tukee myös Uudenmaan ilmastotiekarttaa sekä älykkään erikoistumisen ohjelmaa.

Uusimaa-ohjelman päivitystyö on käynnistynyt vuonna 2025, ja kaavatyö etenee sen rinnalla tiiviissä vuorovaikutuksessa, yhteisiä selvityksiä ja yhteistä vuorovaikutusta hyödyntäen.

### Selostus

#### **Suunnitteluperiaatteet**

VISIO-kaavalle on tavoitteiden, taustaselvitysten (mm. kaavan teemojen kehityskuvat) ja saadun OAS-palautteen pohjalta kiteytetty suunnitteluperiaatteet, jotka ohjaavat kaavaluonnoksen laadintaa syksyllä 2025. Suunnitteluperiaatteet tarkentavat VISIO-kaavan tavoitteita, ja ne on laadittu laajassa vuorovaikutuksessa kaavan sidosryhmien, kuten kuntien asiantuntijaryhmien ja yhteistyöryhmien, kanssa.

Tavoitteet määrittelevät mihin kaavalla pyritään ja suunnitteluperiaatteet kuvaavat tarkemmin millä kaavan keinoilla sinne päästään, ja miten suunnittelukysymyksiä aiotaan kaavassa ratkoa. Periaatteet saavat konkreettisen muotonsa kaavaratkaisuissa ja kaavan asiakirjoissa.

Suunnitteluperiaatteet on kirjattu yleisellä tasolla, mutta liiteaineistossa on esitelty esimerkkejä siitä, miten ne voisivat toteutua kaavaluonnoksessa. Esimerkiksi suunnitteluperiaatteissa termi ”alueiden huomioon ottaminen” voi kaavaluonnosvaiheessa tarkoittaa minimissään sopivien alueiden tunnistamista selvitysten perusteella, tai maksimissaan oikeusvaikutteista kaavan yleismääräystä tai merkintää kaavakartalla.

Suunnitteluperiaatteissa on huomioitu, että VISIO-kaava on vaihemaakuntakaava, joka osittain täydentää, mutta voi myös korvata voimassa olevan maakuntakaavan ratkaisuita. Vaihekaavalla voidaan muuttaa myös vain osaa jonkun kaavateeman merkinnöistä. Myös maakuntakaavoituksen muuttuva toimintaympäristö, etenkin lainsäädäntö, voi vaikuttaa mahdollisuuksiin toteuttaa suunnitteluperiaatteita.

VISIO-kaavan suunnitteluperiaatteita on yhteensä 30, ja ne on jaoteltu kaavan viiden teeman alle vastaavalla lyhenteellä. Energiateemaan liittyvät suunnitteluperiaatteet E 1-5; Luonto ja hiilensidonta -teemaan liittyvät suunnitteluperiaatteet LH 1-8; Teollinen tuotanto, kiertotalous ja maa-aineshuolto -teemaan liittyvät suunnitteluperiaatteet T 1-5; Logistiikka ja pitkän matkan henkilöliikenne -teemaan liittyvät suunnitteluperiaatteet LL 1-10 ja Vesihuolto ja vesivarat -teemaan liittyvät suunnitteluperiaatteet V 1-2.

Maakuntahallitukselle esitellään kokouksessa suunnitteluperiaatteet sekä perusteluita ja esimerkkejä niiden mahdollisesta toteutumisesta kaavatyössä. Suunnitteluperiaatteet ovat esityslistan liitteenä.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää hyväksyä VISIO-kaavan suunnitteluperiaatteet.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Käsittely:

Käsittelyn aikana esittelijä teki seuraavan muutoksen pohjaesitykseensä:

- Liite-asiakirjan kohdan E2 tekstikohdan alku muutetaan kuulumaan:  
*"Edistetään ja ohjataan".*

**Päätös:**

**Maakuntahallitus päätti hyväksyä VISIO-kaavan suunnitteluperiaatteet esittelijän kokouksessa tekemän muutetun päätösesityksen mukaisena.**

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mari Siivola  
Asiantuntija Ilona Mansikka